

широкій можливості для управління транспортної галузі на аналітичній основі.

УДК 338.47: 656.2

ПРОБЛЕМИ ОЦІНКИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Тимофєєва Т.О., к.е.н., доцент (УкрДАЗТ)

Велика кількість змін в економічному житті нашої країни, які виникли в зв'язку з розвитком ринкових відносин, призвели до багатьох проблем. Ці проблеми являються наслідком того, що розвиток ринкових відносин в Україні проходить при відсутності досвіду необхідного для нормального функціонування внутрішнього механізму держави. Загальноприйнятий досвід других країн, з налагодженим механізмом управління, який створювався на протязі багатьох років, неможливо використати в нашій країні, так як він потребує іншого підходу. З появою великої кількості підприємств з різною формою власності, збільшилися масштаби недобросовісної конкуренції, промислового шпіонажу, організованої економічної злочинності, тіньової економіки. Раніше ці негативні явища повністю контролювалися державною системою правоохоронних органів, і підприємствам не було потреби приділяти цьому увагу.

В умовах ринкової економіки контрольованість цих негативних явищ залежить як і від рішень вищих гілок влади країни, так і від самих підприємств. В першу чергу це пояснюється тим, що вітчизняним підприємствам приходится функціонувати в умовах все більшої невизначеності, мінливості зовнішнього середовища, ускладнення господарських зв'язків між підприємствами, а також між підприємствами та державою, що неминуче призводить до появи різноманітних негативних змін в їх господарській діяльності. Тому підприємства повинні приділяти значну увагу питанням забезпечення своєї економічної безпеки.

Для забезпечення економічної безпеки важливо вміти правильно оцінити ситуацію, яка склалася та встановити наявність усіх негативних факторів. Визначення негативних факторів повинно базуватися на достовірних знаннях про їх існування. Ретельний моніторинг процесів внутрішнього та зовнішнього середовища дозволяють знизити ступінь несподіваності окремих впливів та їх безповоротних наслідків.

Вплив негативних факторів на економічну безпеку (починаючи з національної економічної

безпеки) можуть привести до катастрофічного ланцюга послідовностей, які руйнують стабільне функціонування усіх наступних ланок, що в свою чергу може привести до підриву діяльності підприємств залізничного транспорту та навіть усієї галузі.

Відслідкування негативних факторів є обов'язковою складовою аналізу стану і визначення подальшого розвитку належної системи забезпечення економічної безпеки, яка повинна включати оцінку результативності її функціонування та ступінь надійності її елементів, а також особливості її достовірності і оперативності отримання інформації про її стан.

Проблеми забезпечення економічної безпеки залізничного транспорту пов'язані, з тим, що поняття економічної безпеки являється комплексним. При цьому оцінка рівня економічної безпеки передбачає використання великої кількості показників, які б повністю розкривали господарчу діяльність залізничної галузі під впливом зовнішнього середовища.

По-перше, необхідно сказати, що одні з показників можуть перехресчуватися, а другі можуть входити в склад уже використаних показників.

По-друге, є велика кількість показників, які використовуються при оцінці рівня деяких складових економічної безпеки залізничної галузі (наприклад, правової, інформаційної, екологічної), важко піддаються кількісній оцінці. Та і їх вибір повинен повністю відповідати стратегічним інтересам залізничного транспорту. До вибору та розрахунку рівня економічної безпеки цих складових необхідно прикласти більше уваги, так як їх невідповідність може значним чином вплинути на достовірність отриманого значення показника рівня економічної безпеки галузі, і як наслідок, вибір оптимального варіанту дій орієнтованого на підвищення рівня економічної безпеки не принесе очікуваного результату.

УДК 334.012.82:656.2

ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ЯК КЛЮЧОВИЙ ЧИННИК РОЗВИТКУ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

*Токмакова І.В., к.е.н., доцент,
Костюк Ж.С., магістр (УкрДАЗТ)*

Транспорт, як одна з базових галузей народного господарства, створює умови для успішного комплексного та пропорційного розвитку економіки регіонів та країни в цілому. Загальна криза економіки спричинила значні погіршення на залізницях, значне зменшення

перевезень та зміну їх структури, спостерігається погіршення стану виробничо-технічної бази залізничного транспорту, згорання програм його економічного та соціального розвитку, створюється суттєва загроза надійному та безпечному функціонуванню залізниць. Такий стан потребує вирішення всіх проблем та питань по забезпеченню його ефективного функціонування та розвитку.

Основною стратегією удосконалення діяльності залізничного транспорту повинна стати стратегія інтеграції, яка передбачає об'єднання будь-яких елементів (частин) в одне ціле, взаємозближення і утворення взаємозв'язків. Інтеграція залізничного транспорту передбачає формування логістичних ланцюгів транспортних і вантажних потоків від їхнього виникнення до кінцевого споживача. Інтеграція може відбуватись у наступних формах:

1. Вертикальної інтеграції – процес об'єднання стадій виробництва та збуту товарів, та часто зумовлена технологічними зв'язками між підприємствами, що забезпечують економію на масштабі, консолідацію й ефективне використання ресурсів.

- «інтеграція вперед» - передбачає об'єднання діяльності залізниць з діяльністю суб'єктів на шляху товаропотоків від залізничної станції до кінцевого споживача;

- «інтеграція назад» - орієнтується на об'єднання з суб'єктами, що діють на ділянці від зародження вантажопотоків до залізниці.

2. Горизонтальна інтеграція – об'єднання виробників однорідної продукції з метою їх подальшої реалізації через спільну систему розподілу й отримання при цьому додаткового прибутку.

3. Діагональна інтеграція - уявляє собою об'єднання підприємств, що знаходяться на різних рівнях вертикального виробничого циклу та випускають паралельні види продукції з метою диверсифікації ризиків, надання тиску на конкурентів, споживачів або постачальників;

4. Комбінована інтеграція - інтеграція "уздовж" виробничого процесу та по його рівнобіжних галузях дозволяє мінімізувати транзакційні витрати та надає можливість управління портфелем сукупного асортименту.

Для залізничного транспорту дуже важливим є злагодженість роботи та якісні взаємозв'язки як з споживачами і постачальниками, так і з іншими видами транспорту. Стратегія інтеграції сприятиме покращенню економічних показників діяльності як залізниць, так і усієї транспортної системи країни, підвищенню ефективності діяльності залізничного транспорту, створенню кращих умов для розвитку та взаємовигідної співпраці з різними суб'єктами господарювання.

УДК 334.012.82:656.2

ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ ТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОЇ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ

*Толстова А.В., к.е.н., асистент,
Бабенко К.А., студентка (УкрДАЗТ)*

Стабілізація економіки України та її підйом неможливі без вирішення основних проблем транспортного комплексу. Географічне положення на перетині торгових шляхів Європи та Азії, потужна транспортна інфраструктура, робить нашу країну привабливою для залучення в міжнародну транспортну систему. Інтегрування України у світовий економічний простір, поглиблення її співпраці з іншими державами пов'язані з відповідним транспортним забезпеченням.

Сьогодні основними завданнями розвитку транспортної системи, які постають перед Україною є:

- створення правових основ подальшого розвитку транспортних перевезень;

- поетапний перехід на принципи міжнародної транспортної і митної політики в галузі міжнародних перевезень вантажів;

- введення нових технологій організації перевезень вантажів та пасажирів;

- проведення виваженої тарифно-цінової політики;

- розвиток міжнародної співпраці в галузі перевезень.

На світовому ринку транспортних послуг панує жорстока конкуренція. Недостатній розвиток нормативно-правової бази; низький інвестиційний потенціал вітчизняного транспортно-дорожнього комплексу, що призводить до зростання рівня зносу технічних засобів, погіршення їх структури; не забезпеченість належного рівня безпеки руху, екологічності транспорту призводять до витіснення українських перевізників з міжнародних ринків транспортних послуг, що створює реальну загрозу економічній безпеці держави.

Питанням інтеграції національної транспортної системи до світової були присвячені різні програми розвитку, серед яких «Програма розвитку національної мережі міжнародних транспортних коридорів на 2006-2010р.», Концепції розвитку транспортно-дорожнього комплексу України на середньостроковий період та до 2020рр., Концепції Державної програми реформування залізничного транспорту України та інші. Основними завданнями зазначених програм є модернізація, розвиток виробничо-технічної бази,